

З метою з'ясування впливу економічної нестабільності на читацькі уподобання, інтереси (критерії) при виборі книги, інтенсивність читання було організовано Всеукраїнське анкетування «Вплив економічної кризи на читацькі уподобання юнацтва та молоді», в якому взяла участь і Миколаївська обласна бібліотека для юнацтва. Було проанкетовано 98 респондентів: студентів Миколаївського будівельного коледжу Київського національного університету будівництва і архітектури; учнів Миколаївського професійного суднобудівного ліцею; читачів нашої бібліотеки.

Серед респондентів 52 особи чоловічої статі, 46 — жіночої; 17 учнів загальноосвітніх шкіл, 24 учня ліцеїв, 34 студенти коледжів, технікумів, 14 студентів вищих навчальних закладів та 9 працюючих. Вік респондентів: 14 років — 7 осіб, від 15 до 17 років — 46, від 18 до 21 року — 30 осіб, від 22 до 35 років — 15.

Підводячи підсумки анкетування, можна стверджувати, що в результаті економічної кризи ступінь інтенсивності читання 60% молоді не змінився. 9% респондентів, які зазначили, що зараз читають частіше, пояснюють це: втратою роботи, бажанням відволіктися від проблем, професійними потребами. Водночас, з 25% опитаних, які стали читати рідше, 52% пояснюють це особистим настроєм “не до читання”, 28% — більшою трудовою завантаженістю, 12% — відчутною зміною у доходах, 8% — професійними потребами, 4% — втратою роботи. Тобто, три причини — втрата роботи, соціальні і особисті проблеми, зміна професійних потреб — виступають чинником як збільшення, так і зменшення інтенсивності читання.

Але економічна криза не впливає на читацькі уподобання респондентів (63%). Більш за все на зміни в репертуарі читання молоді впливає навчання і особисті справи. Частіше за все опитані читають одну-дві книги на місяць (39%) та менше 1 книги на місяць (34%). При купівлі книги вирішальне значення має її зміст (62%). Книги купуються за потребою (54%) та в залежності від фінансових доходів (24%). Основним місцем придбання книги є книгарні та книжкові ринки (67%), а найменшою популярністю серед молоді користуються книжкові виставки.

Електронні книги молодь читає лише час від часу, коли не можна знайти необхідні друковані тексти чи бракує коштів (48%), а 33% ними взагалі не користуються. І лише 4% читають електронні книги постійно. Більшість — 59% — використовує при цьому комп'ютер. Головними перевагами електронних текстів 58% респондентів вважають вільний доступ до масивів світової літератури і можливість швидко переглянути великий масив для вибору потрібного тексту (39%), а основним недоліком — втомлюваність очей при читанні з екрану (61%). Водночас, 5% опитаних не вбачають в електронних книгах достоїнств, а 14% не знаходять в них недоліків. На питання, яке в останні роки дуже часто вивчається фахівцями, щодо вибору формату книг, половина респондентів відповіла, що віддає перевагу друкованим книгам, і 36% однаково користується

електронними і друкованими книгами.

Останній блок анкети пов'язаний з вивченням впливу економічної кризи на матеріальне становище молоді. Сьогодні молодь та їх родини заощаджують кошти на придбання електронної техніки (34%), предметів побуту — 23%, і, на жаль, 25% на купівлі книг. Про погіршення соціального становища свідчать 39% тих, хто взагалі не має заощаджень і кому не вистачає на продукти харчування, одяг і взуття, сплату комунальних послуг. Більшість респондентів, а саме 57%, згодні з висловом директора Книжкової палати України М. Сенченка: «Коли падає життєвий рівень, знижується і потяг до книги». За потрібною книгою 49% респондентів звернуться до бібліотеки, і лише 12 % куплять її. Заради омріяної книги найбільший відсоток молоді — 21% — готові відмовитися від чергового походу в кінотеатр; 5% опитаних — від усього, водночас 3% не будуть взагалі не від чого відмовлятися заради книги. І лише по 1-3% згодні відмовитися від купівлі нового телефону, одягу, відвідування кафе, фітнес-клубу.

Детальні результати проведеного Миколаївською ОБЮ локального дослідження «Вплив економічної кризи на читацькі уподобання юнацтва та молоді» наступні:

1. Чи змінився ступінь інтенсивності Вашого читання після економічної кризи?

ні, не змінився — 59
читаю рідше — 25
читаю частіше — 9
перестав читати — 5

2. Якщо так, то чим пояснюються ці зміни?

особистим настроєм “не до читання” — 22
інше, найчастіше “знаходжу душевний відпочинок з книгою в руках”, “криза ще не закінчилася, а стала ще глибшою”, “читаю завжди”, “хочеться відволіктися від усіх турбот” — 15
більша трудова завантаженість — 14
професійні потреби — 9
відчутна зміна в доходах — 4
втрата роботи — 3
не відповіли — 31

3. Чи змінилися Ваші читацькі уподобання?

ні — 62
так — 32
інше — 4

4. Якщо “так”, то ці зміни більше пов'язані з:

навчанням — 21
особистими справами — 16
самонавчанням — 12
інше — 11
роботою — 1

не відповіли — 37

5. З якою періодичністю Ви читаєте?

одну-дві книги на місяць — 39

менше однієї книги на місяць — 34

не читаю — 14

ваш варіант, а саме за потребою, 1 книгу за півтора місяця, 3 книги на місяць, чотири-п'ять на місяць — 10

не відповіли — 1

6. Чим Ви керуєтесь при покупці книги?

змістом — 62

ціною — 16

ціною та якістю друку — 10

ваш варіант, а саме змістом та ціною, необхідністю, взагалі не купую — 6

якістю друку (оправа, папір, шрифт, наявність ілюстрацій тощо) — 3

не відповіли — 1

7. Як часто Ви купуєте книги?

за потребою — 54

у залежності від фінансових доходів — 24

ваш варіант — 10 (не купую — 6 респондентів; беру в бібліотеці — 2, дарують — 2)

1 раз на місяць — 6

2-3 рази на місяць — 4

8. Де саме Ви купуєте книги?

у книгарнях — 46

на книжкових ринках — 20

через Інтернет-магазини — 9

на вуличних "розвалах" у приватних продавців — 8

безкоштовно скачую з Інтернету — 7

на книжкових виставках — 2

не відповіли — 6

9. Ви читаєте електронні книги?

час від часу, коли не можу знайти друкованих текстів чи бракує коштів — 48

ні — 33

доволі часто — 13

постійно — 4

10. Електронні тексти (книг) Ви зазвичай читаю за допомогою:

комп'ютера — 59

смартфона, мобільного телефона — 21

роздруковую і читаю на паперовому носії — 7

планшетного ПК, букрідера — 2

не відповіли — 9

11. Які, на Ваш погляд, головні переваги електронних текстів?

вільний доступ до масивів світової літератури — 58
можливість швидко переглянути велику кількість книг для вибору потрібного тексту — 39
безкоштовність чи майже безкоштовність — 25
велика мобільність (можливість передати мережею) — 25
можливість озвучити текст за допомогою програм-синтезаторів мови — 20
пошук електронних текстів потребує менших витрат, чим паперових аналогів — 20
швидкість “доставки” товару — 18
можливість налаштування шрифтів та кольорів “під себе” — 17
можливість перекладу за допомогою електронних перекладачів тексту іншою мовою — 15
електронна версія коштує дешевше ніж друкована — 10
важко відповісти — 10
економія коштів на покупці меблів для книжок та визволення домашнього простору — 9
не бачу достоїнств, не влаштовує якість електронних текстів у цілому — 5
ваш варіант (не читаю зовсім) — 2

12. Що б Ви віднесли до основних недоліків електронних текстів?

втомлюються очі при читанні з екрану — 61
некомфортно читати (незручно сидіти за столом перед монітором, не можна полежати на дивані тощо) — 26
текст з екрану сприймається гірше надрукованого — 25
відсутня атмосфера читання (паперові аркуші, запах паперу, можливість перегорнути сторінки) — 17
електронний текст неякісний — 6
обмежений вибір уже готових електронних книг — 3
не бачу недоліків, мене цілком влаштовує якість текстів в цілому — 14

13. І все ж таки, якому формату книг Ви надаєте перевагу?

друкованому — 50
електронному — 12
обом — 36

14. На чому Ви сьогодні заощаджуєте кошти?

електронна техніка — 34
книги — 25
предмети побуту — 23
продукти харчування — 17
одяг, взуття — 14
інше, а саме рідше сплачую комунальні послуги, на всьому, взагалі не маю заощаджень — 8
не відповіли — 6

15. Скажіть, будь ласка, зараз Ви:

візьмете книгу в бібліотеці — 49
знайдете в електронному вигляді — 37

Автор: Unsvet

07.12.2011 18:43 - Обновлено 07.12.2011 18:57

купите книгу — 12

16. Від чого Ви добровільно відмовитесь заради омріяної книги?

від походу в кінотеатр — 21

від зустрічі з друзями — 7

від школи — 5

від усього — 5

від їжі; відвідати музей; посидіти в кафе; купити новий одяг — по 3 респонденти

якщо книга дійсно омріяна, то буду сидіти вдома і читати її — 3

від прогулянки — 2

від тренування у фітнес-клубі; пари булочок; купівлі нового телефону; залежить від рівня бажання — по 1 респонденту

все і так вже недоступне, вже нема від чого відмовлятися — 1

не від чого, в старості начитаюсь — 3

не дали відповідь — 36

17. Чи згодні Ви з висловом директора Книжкової палати України М. Сенченка «Коли падає життєвий рівень, знижується і потяг до книги»?

так — 57

ні — 41

18. Яке місце займає Книга в вашому житті серед інших засобів інформації? (розставити бали – від 1 (найнижчий) до 5 (найвищий))

Варіанти відповідей

Бали від 1 до 5

	1	2	3
книга (друкована, електронна)	17	19	20
18	24		
комп'ютер	20	20	18
телевізор	19	19	22
радіо	23	18	19
18	20		
журнал, газета			
19	22	19	25